

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

Рибак Христина Володимирівна

УДК 657

**Доходи і витрати в системі обліку, аналізу та аудиту
(на прикладі ТОВ АБА «АСТРА»)**

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

**АВТОРЕФЕРАТ
на здобуття освітнього ступеня «магістр»**

Тернопіль – 2019

Дипломною роботою за освітнім ступенем «Магістр» є рукопис.

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку та аудиту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент
Корольок Тетяна Миколаївна
Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент
кафедри економічної кібернетики
Гарматій Наталія Михайлівна
Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
кандидат економічних наук, доцент

Білоус О.С.

Захист відбудеться “___” _____ 2019 р. о 9.00 годині на засіданні Екзаменаційної комісії за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» Тернопільського національного технічного університету за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2, ауд. 20.

З дипломною роботою за ОКР «Магістр» можна ознайомитись на кафедрі бухгалтерського обліку і аудиту Тернопільського національного технічного університету за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Функціонування економіки України пов'язане з підвищенням ефективності управління доходним та витратним механізмом. Важливим елементом механізму промисловості країни є інформаційний ресурс, значна частина якого припадає на систему бухгалтерського обліку.

Дослідження проблем, пов'язаних з реалізацією облікової функції в системі управління доходами та витратами, набуває особливої актуальності в умовах розвитку ринкових відносин. Ринкові умови функціонування економіки ставлять особливі вимоги до питань прибутковості господарюючих суб'єктів, тому інформацію про доходи та витрати вважають ключовою при оцінці діяльності підприємства. Це зумовлено тим, що доходи та витрати є важливими показниками при визначенні фінансового результату. При порівнянні з іншими об'єктами обліку, доходи та витрати значною мірою залежать від виду діяльності підприємства. Так, витрати на підприємстві є основним об'єктом обліку, оскільки вони є тими складовими, що визначають собівартість продукції. В свою чергу, собівартість продукції є основою для формування договірної вартості продукції та визначення доходів, тому належне її формування обумовлює успішність та рентабельність діяльності підприємства. Рівень досконалості цієї діяльності залежить від наукових розробок організаційних та методичних підходів з обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат.

Вагомий внесок у дослідження проблем обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат зробили такі вітчизняні науковці, як О.С. Бородкін, В.П. Бондар, Ф.Ф. Бутинець, Я.А. Гончарук, З.В. Гуцайлюк, Г.М. Давидов, З.В. Задорожний, Я.Д. Крупка, Б.М. Литвин, Н.М. Малюга, Є.В. Мних, Л.В. Нападовська, О.А. Петрик, Г.В. Савицька, В.В. Сопко, М.С. Пушкар, В.С. Рудницький, Б.Ф. Усач, Ю.С. Цал-Цалко, М.Г. Чумаченко та інші. Серед зарубіжних економістів дослідженням обліку доходів та витрат присвятили свої наукові праці такі вчені, як А. Апчерч, І.О. Басманов, А.А. Баширов, П.С. Безруких, Я.І. Гуральник, К. Друрі, В.Б. Івашкевич, Й.С. Мацкевічюс, В.Ф. Палій, Я.В. Соколов, С.О. Стуков та інші. Теоретичного обґрунтування та практичної реалізації вимагають дослідження організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат на підприємствах.

Важливість викладених проблем, недостатнє їх теоретичне і практичне опрацювання для підприємств обумовили вибір теми дипломної роботи, її мету, завдання та напрями дослідження.

Мета і завдання дослідження. Мета дипломної роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційних та методичних засад обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат на підприємстві, підвищення їх оперативності, аналітичності, орієнтації на прийняття управлінських рішень.

Виконання зазначеної мети потребує виконання наступних завдань:

– дослідити економічну сутність понять «дохід» та «витрати», проаналізувати існуючі їх визначення, здійснити систематизацію дефініцій й на цьому підґрунті сформулювати авторський варіант;

– удосконалити класифікацію доходів та витрат та здійснити обґрунтування запропонованих класифікаційних ознак для цілей управління діяльністю підприємства;

– вивчити та узагальнити нормативно-правові та організаційно-методологічні підходи до обліку доходів і витрат підприємства;

– дослідити стан обліку доходів та витрат на підприємстві, виявити недоліки в організації та методиці, встановити причини та розробити пропозиції, спрямовані на їх усунення;

– визначити особливості розкриття інформації про доходи та витрати у фінансовій звітності та внести пропозиції по її удосконаленню;

– розкрити організаційні та методичні підходи до аналізу та аудиту доходів і витрат;

– проаналізувати доходи і витрати та оцінити рентабельність підприємства;

– вивчити підходи до організації охорони праці на підприємстві та забезпечення безпеки в надзвичайних ситуаціях.

Об'єктом дослідження є система обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат на підприємстві.

Предметом дослідження є організаційно-методичні підходи обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат на підприємстві в умовах ринкової економіки.

Методи дослідження ґрунтуються на загальних та спеціальних наукових методах пізнання: порівняльного аналізу й узагальнення – для вивчення еволюційного розвитку й суті понять «дохід» та «витрати»; індукції та дедукції – для з'ясування місця і ролі обліку доходів та витрат в системі управління підприємства; групування та логічного аналізу – з метою обґрунтування класифікаційних ознак доходів та витрат підприємства; розрахунково-аналітичні прийоми – при проведенні розрахунків та побудові таблиць; контрольних питань – при накопиченні й узагальненні показників роботи досліджуваного підприємства; узагальнення і реалізації результатів – при формуванні висновків та пропозицій.

Інформаційною базою дипломної роботи є законодавчі, нормативні, інструктивні документи України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, періодичні видання, матеріали збірників наукових праць та конференцій, результати спостереження з питань організації та методики обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат на підприємстві.

Наукова новизна отриманих результатів дипломної роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні й розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення організації та методики обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат підприємства:

– аргументовано необхідність класифікувати витрати в управлінському обліку за чотирма напрямками (оцінка запасів і визначення фінансових

результатів; планування і прогнозування; контроль і регулювання; прийняття управлінських рішень), що дасть змогу проводити детальний аналіз структури витрат внутрішніми користувачами і приймати ефективні управлінські рішення;

– для детального групування доходів, які отримує досліджуване підприємство, необхідно розробляти аналітичні відомості обліку доходів в розрізі видів діяльності: операційної діяльності, фінансової діяльності та іншої діяльності, застосування яких в практичній діяльності підприємства розширить можливість використання облікових даних про доходи, дасть змогу додатково контролювати порядок їх списання на фінансовий результат.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що впровадження пропозицій щодо удосконалення організації та методики обліку, аналізу та аудиту доходів і витрат на підприємстві забезпечить підвищення достовірності, оперативності, аналітичності та співставності облікових даних, дозволить виявити шляхи зниження витрат і збільшення доходів, зумовить одержання повної, достовірної та своєчасної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Апробація результатів дипломної роботи. Основні положення дипломної роботи оприлюднені та отримали схвальну оцінку на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства» (31 жовтня 2019 р., м. Луцьк).

Публікації. За темою дипломної роботи опубліковано 1 наукову працю (тези доповідей) загальним обсягом 0,05 друк. арк.

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів і висновків (обсягом 94 сторінки), списку використаних джерел (58 найменувань на 6 сторінках), 4 додатків (на 4 сторінках). У роботі розміщено 15 таблиць та 26 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, проаналізовано сучасний стан та доведено необхідність поглиблення досліджень організації та методики доходів і витрат в системі обліку, аналізу та аудиту, сформовано мету і завдання дипломної роботи, її об'єкт та предмет, розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, подано обсяг і структуру роботи.

У **першому розділі «Концептуальні основи обліку доходів та витрат підприємства»** проведено дослідження економічну сутність та класифікацію доходів підприємства, розкрито еволюцію сутності витрат, класифікацію та умови їх визнання, досліджено нормативно-правові підходи до обліку доходів і витрат.

Зміст поняття «дохід» так само, як і джерела виникнення доходу, видатними діячами різних епох трактувалися неоднозначно. Нині існують теорії доходу, які в деякій мірі інтегрують погляди економістів минулих

століть, які не тільки не заперечують одна одну, а навіть частково співпадають. Вивчення існуючих підходів дало можливість удосконалити поняття «дохід» як надходження економічних вигод у вигляді грошових коштів або матеріальних цінностей за одиницю часу, що одержані внаслідок реалізації продукції чи продажу товарів, виконання робіт або надання послуг; При розробці класифікації доходів для цілей управлінського обліку було враховано і систематизовано попередній досвід. Ця класифікація відповідає різним цілям управління, доцільно застосовувати в практичній діяльності для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Облік витрат в системі бухгалтерських рахунків пройшов значний еволюційний шлях. Протягом значного проміжку часу облік витрат здійснювався на рахунку «товари», а з виокремленням промислового обліку – на рахунку «виробництво». Проаналізувавши класифікацію витрат в нормативних документах, навчальній і науковій літературі, запропонована класифікація витрат управлінського обліку для підприємств. В якості окремого напрямку витрат пропонується виділити «прийняття управлінських рішень», оскільки прийняття управлінських рішень відбувається після оцінки запасів і визначення фінансових результатів; планування і прогнозування; контролю і регулювання.

Вивчення нормативно-правових підходів до обліку доходів і витрат засвідчило, що держава регулює лише деякі аспекти облікового формування та розподілу доходів і формування витрат, залишаючи при цьому широкий спектр варіативності, що надає можливість власникам обирати оптимальний альтернативний варіант, враховуючи специфіку суб'єкта господарювання, що забезпечить досягнення поставленої ними мети.

У другому розділі «Сучасний стан бухгалтерського обліку доходів та витрат ТОВ АБА «АСТРА» розкрито методичні основи обліку доходів діяльності підприємства, синтетичний та аналітичний облік витрат підприємства, досліджено відображення інформації про доходи та витрати у фінансовій звітності ТОВ АБА «АСТРА».

Основи облікового відображення доходів та витрат регламентовані П(С)БО 15 «Дохід» і П(С)БО 16 «Витрати». Визначальним принципом визнання доходів і витрат є принцип нарахування та відповідності доходів та витрат – слід обліковувати при їх виникненні, а не надходженні чи витрачаннях.

ТОВ АБА «АСТРА» здійснює облікове відображення доходів по видах діяльності. Облікове відображення витрат на ТОВ АБА «АСТРА» здійснюється у двох напрямках: по видах діяльності та по елементах. Ведення облікового відображення витрат по видах діяльності дозволяє встановити цілі витрачання активів підприємства. В той час як елементний облік витрат конкретизує які саме ресурси затрачаються.

Подання даних про доходи та витрати виконується у звіті про фінансові результати та щорічно у примітках до річної фінансової звітності згідно методичних рекомендацій та нормативних положень обліку. Завданням господарюючого суб'єкта є подати у ці форми звітності повні, правдиві та

неупереджені дані про доходи та витрати, що враховується під час прийняття рішень користувачами облікової інформації.

У третьому розділі «Організація аналізу та аудиту доходів і витрат ТОВ АБА «АСТРА» визначено організаційні основи аналізу доходів та витрат, вивчено організацію аудиту доходів та витрат підприємства.

Мета аналізу доходів та витрат – це створення аналітичної інформації для суб'єктів господарювання з метою ефективного управління. Завданнями аналізу доходів і витрат виступають розрахунок їх динаміки, структурний аналіз, порівняння з попередніми звітними даними, виявлення причин змін. Значимість проведення аналізу доходів та витрат зумовлена необхідністю забезпечення ефективного управління доходами і витратами підприємства для нарощення обсягів прибутку і підвищення рентабельності.

Аудит доходів та витрат як вид контролю визнаний необхідністю та обґрунтованістю володіння достовірною інформацією для ефективного функціонування господарюючих суб'єктів. Організаційні особливості аудиту доходів та витрат включають наступні етапи: планування; вивчення; оцінювання; встановлення достовірності; звітування. Кожен етап передбачає використання необхідних процедур аудитора.

При перевірці доходів та витрат важливим є доцільність та ефективність понесення витрат, визнання доходів у розрізі видів діяльності, підтвердження відображення інформації в обліку і звітності в повному обсязі та достовірно. Крім цього, важливим є використання аналітичних процедур, які сприяють оцінюванню достовірності відображення в обліку і звітності доходів та витрат.

У четвертому розділі «Аналізування доходів та витрат ТОВ АБА «АСТРА» здійснено аналізування динаміки та структури доходів і витрат підприємства, результатів діяльності підприємства.

Аналізування даних про доходи ТОВ АБА «АСТРА» у 2018 р. свідчить про їх позитивну динаміку порівняно з 2017 р.: відбулося збільшення на 126127 тис. грн. за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації продукції та інших операційних доходів. В структурі доходів протягом 2016-2018 рр. найбільшу питому вагу займає чистий дохід від реалізації продукції відповідно 91,99%, 94,80% і 89,32%. Частка інших операційних доходів з 7,02% в 2016 р. збільшилася до 9,84% в 2018 р. Питома вага інших доходів коливалася протягом 2016-2018 рр.

На ТОВ АБА «АСТРА» в 2018 р. порівняно з 2017 р. відбулося збільшення витрат і вирахувань на 123228 тис. грн. за рахунок збільшення собівартості реалізованої продукції, інших операційних витрат, адміністративних витрат, витрат на збут, інших витрат та податку на прибуток. В структурі витрат і вирахувань ТОВ АБА «АСТРА» найбільшу питому вагу займає собівартість реалізованої продукції відповідно 76,91% в 2016 р., 77,32 в 2017 р. і 74,17% в 2018 р. Інші види витрат займали незначні частки протягом 2016-2018 рр. в структурі витрат підприємства.

Визначено вплив факторів на зміну чистого фінансового результату. Так, в 2017 р. порівняно з 2016 р. визначальний вплив на збільшення чистого

фінансового результату мало збільшення валового прибутку. В той час як в 2018 р. порівняно з 2017 р. відбулося збільшення чистого фінансового результату в результаті збільшення фінансового результату від іншої операційної діяльності.

У п'ятому розділі «Оцінювання рентабельності діяльності ТОВ АБА «АСТРА» проведено аналізування та оцінювання рентабельності підприємства, факторний аналіз рентабельності підприємства.

Аналізування ефективності діяльності підприємства проводилося в розрізі груп відносних показників: витратні, ресурсні та дохідні. Розрахунок відносних показників рентабельності дозволило оцінити комплексно ефективність господарської діяльності підприємства та засвідчити невисокий її рівень. В 2018 р. порівняно з 2017 р. відбулося підвищення ефективності діяльності ТОВ АБА «АСТРА», оскільки розраховані показники мали потивну тенденцію. Так, збільшилися показники операційної діяльності (на 0,22 пункти), господарської діяльності (на 0,19 пункти), підприємства (на 0,19 пункти), власного капіталу (на 2,02 пункти), залученого капіталу (на 0,41 пункти), необоротних активів (на 4,87 пункти), оборотних активів (на 0,40 пункти), чиста рентабельність продажу продукції (на 0,22 пункти), рентабельність доходу від операційної діяльності (на 0,21 пункти). Крім того, зменшилися показники рентабельності продукції (2,01 пункта), коефіцієнтів покриття виробничих витрат (0,02 пункта), покриття активів (0,20 пункта), покриття власного капіталу (3,98 пункта), валової рентабельності продажу продукції (1,34 пункта). Така ситуація зумовлена збільшенням фінансових результатів діяльності підприємства.

Здійснено факторний аналіз рентабельності підприємства та встановлено визначальний вплив на цей показник фактора чистого фінансового результату. Зміна рентабельності підприємства відбулася за рахунок збільшення суми чистого фінансового результату (прибутку) на 2899 тис. грн. та збільшення вартості активів на 116777,5 тис. грн. Загальна зміна рентабельності підприємства склала 0,19 пункта.

У шостому розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях на ТОВ АБА «АСТРА» досліджено питання організації служби охорони праці на підприємстві та визначено обсяги фінансування заходів з охорони праці досліджуваного підприємства, розкрито визначення можливості роботи об'єкта економіки в умовах радіоактивного, хімічного і бактеріологічного забруднення, заходи щодо матеріального забезпечення на об'єкті економіки на випадок надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Аналіз історії розвитку доходів дозволяє краще зрозуміти сутність. Зміст поняття «дохід» так само, як і джерела виникнення доходу, видатними діячами різних епох трактувалися неоднозначно. Нині існують теорії доходу (факторна теорія доходів, компенсаторна теорія доходу або теорія

підприємницького доходу, інноваційна теорія доходу, теорія монопольного доходу), які в деякій мірі інтегрують погляди економістів минулих століть, які не тільки не заперечують одна одну, а навіть частково співпадають. З урахуванням всіх розглянутих характеристик поняття «дохід підприємства» пропонується визначити наступним чином: «Дохід підприємства являє собою надходження економічних вигод у вигляді грошових коштів або матеріальних цінностей за одиницю часу, що одержані внаслідок реалізації продукції чи продажу товарів, виконання робіт або надання послуг».

Запропонована класифікація доходів побудована на розумінні їхнього економічного змісту в управлінні, об'єктивних умов формування на підприємстві, а також особливостей застосування для тих чи інших цілей. Ця класифікація доходів разом з їхньою класифікацією за видами діяльності створює необхідне методологічне середовище для вдосконалення бухгалтерського обліку на підприємствах.

У вітчизняній теорії обліку витрат, яка базується на здобутках соціалістичної школи бухгалтерського обліку, вчені в основному трактують витрати, як використання ресурсів в процесі господарської діяльності. Проаналізувавши класифікацію витрат в нормативних документах, навчальній і науковій літературі на рівні управлінського обліку, запропонована класифікація витрат управлінського обліку для підприємств. В якості окремого напрямку витрат пропонується виділити «прийняття управлінських рішень». Аргументацією цієї пропозиції є те, що прийняття управлінських рішень відбувається після оцінки запасів і визначення фінансових результатів; планування і прогнозування; контролю і регулювання.

Вивчення нормативно-правових підходів до обліку доходів і витрат засвідчило, що держава регулює лише деякі аспекти облікового формування та розподілу доходів і формування витрат, залишаючи при цьому широкий спектр варіативності, що надає можливість власникам обирати оптимальний альтернативний варіант, враховуючи специфіку суб'єкта господарювання, що забезпечить досягнення поставленої ними мети.

Доходи підприємств є достатньо різноманітними, регламентуються чинними П(С)БО та визнаються у відповідності до них. У бухгалтерському обліку для обліку доходів Планом рахунків передбачено 7 клас рахунків – «Доходи і результати діяльності». Цей клас рахунків можна вважати тимчасовим, оскільки він закривається в кінці кожного звітного періоду. Ці рахунки відображають стан доходів за певний звітний період. Для детального групування доходів, які отримує досліджуване підприємство, необхідно розробляти аналітичні відомості обліку доходів в розрізі видів діяльності: операційної діяльності (основної та іншої операційної), фінансової діяльності та іншої діяльності. Застосування в практичній діяльності підприємства зазначених регістрів розширить можливість використання облікових даних про доходи, дасть змогу додатково контролювати порядок їх списання на фінансовий результат.

Відображення в обліку витрат передбачає вирішення питань щодо співвідношення витрат із певним звітним періодом (періодами), тобто їх визнання і правдивої оцінки. Облік витрат за видами діяльності передбачає групування витрат за їх призначенням на рахунках класу 9 «Витрати діяльності». Для обліку витрат за елементами у плані рахунків бухгалтерського обліку передбачені рахунки класу 8 «Витрати за елементами». Відсутність детальної інформації в розрізі видів адміністративних витрат та витрат на збут зумовлює потребу відкрити до цих рахунків субрахунки, що спростить роботу бухгалтерської служби досліджуваного підприємства та полегшить аналіз цих витрат.

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки та сукупний дохід підприємства за звітний період. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) за аналогією до Міжнародних стандартів фінансової звітності починається зі статті «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)», що є цілком обґрунтованим з позицій спрощення читання фінансової звітності та її неперобтяження «податковою інформацією». Для спрощення формування звіту статті доходів і витрат від фінансових та інших операцій обґрунтовано об'єднати у чотири статті «Доходи від фінансових операцій», «Витрати від фінансових операцій», «Доходи від інвестиційних операцій», «Витрати від інвестиційних операцій». Це дасть можливість скоротити час на формування звіту та покаже прибуток (збиток) від виду діяльності підприємства.

Проведення аналізу доходів та витрат дозволяє оцінити ефективність діяльності підприємства. Значимість здійснення аналізу доходів та витрат особливо зростає при пошуку шляхів нагромадження доходів та зменшення витрат суб'єкта господарювання. Дослідження наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених дозволило узагальнити основні завдання, об'єкти та етапи аналізу доходів та витрат діяльності підприємства.

Визначено послідовність проведення аудиту доходів та витрат підприємства. Важливо удосконалити методику формування робочих документів аудитора щодо аудиту доходів і витрат, що захистить аудитора при перевірці виконання ним обов'язків; забезпечити отримання достовірної фінансової звітності, що є підтвердженням якості та об'єктивності аудиторської перевірки; сформувати систему контролю якості аудиту в Україні; внести зміни у законодавчі акти щодо фінансового контролю та узгодити їх з міжнародними нормами.

Проведено аналіз доходів та витрат ТОВ АБА «АСТРА». Аналіз даних про доходи підприємства у 2018 році свідчить про їх позитивну динаміку порівняно з попереднім роком: відбулося збільшення на 126127 тис. грн. за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації продукції та інших операційних доходів. В структурі доходів протягом 2016-2018 рр. найбільшу питому вагу займає чистий дохід від реалізації продукції відповідно 91,99%, 94,80% і 89,32%. На ТОВ АБА «АСТРА» в 2018 р. відбулося збільшення витрат і вирахувань за рахунок збільшення собівартості реалізованої

продукції, інших операційних витрат, адміністративних витрат, витрат на збут, інших витрат та податку на прибуток. В структурі витрат і вирахувань ТОВ АБА «АСТРА» найбільшу питому вагу займає собівартість реалізованої продукції відповідно 76,91% в 2016 р., 77,32 в 2017 р. і 74,17% в 2018 р.

Оцінка рентабельності дала можливість отримати висновок про підвищення ефективності діяльності підприємства. Збільшилися показники операційної діяльності (на 0,22 пункти), господарської діяльності (на 0,19 пункти), підприємства (на 0,19 пункти), власного капіталу (на 2,02 пункти), залученого капіталу (на 0,41 пункти), необоротних активів (на 4,87 пункти), оборотних активів (на 0,40 пункти), чиста рентабельність продажу продукції (на 0,22 пункти), рентабельність доходу від операційної діяльності (на 0,21 пункти). Проведено факторний аналіз рентабельності підприємства та визначено, що визначальний вплив на збільшення рентабельності підприємства мало збільшення суми чистого фінансового результату (прибутку).

Служба охорони праці створена на ТОВ АБА «АСТРА» для виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних і лікувально-профілактичних заходів. Фінансування заходів охорони праці на кінець 2018 р. порівняно з 2016 р. збільшилось на 1885,91 тис. грн., що прямо залежить від збільшення обсягів реалізованої продукції.

Критерієм стійкості роботи об'єкта до дії радіоактивного забруднення є допустима доза опромінення. Під час оцінки можливості роботи об'єкта в умовах хімічного забруднення або зараження бактеріологічними засобами аналізують стан герметизації виробничих приміщень, можливість її проведення в разі необхідності, забезпеченість робітників і службовців протигазами та їхню виучку. Створення, утримання та поповнення матеріальних резервів здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів місцевих бюджетів, власних коштів підприємств, а також за рахунок гуманітарної допомоги, добровільних пожертвувань фізичних і юридичних осіб, благодійних організацій та об'єднань громадян, інших не заборонених законодавством джерел.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Тези доповідей

1. Рибак Х. В. Обліково-економічна сутність поняття «дохід». Інноваційний розвиток та безпека підприємства в умовах неоіндустріального суспільства : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (31 жовтня 2019 р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк, 2019. 690 с. С. 229–231. – 0,05 друк. арк.

АНОТАЦІЯ

Рибак Х. В. Доходи і витрати в системі обліку, аналізу та аудиту (на прикладі ТОВ АБА «АСТРА»). – Рукопис.

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування. – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2019.

Дипломна робота присвячена теоретичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційних та методичних засад обліку, аналізу та аудиту доходів та витрат.

Досліджено економічну сутність понять «дохід» та «витрати», проаналізовано їх визначення, здійснено систематизацію дефініцій й на цьому підґрунті сформульовано авторський варіант. Удосконалено класифікацію доходів та витрат. Вивчено та узагальнено нормативно-правові підходи до обліку доходів і витрат. Систематизовано методичні основи обліку доходів діяльності підприємства, синтетичний та аналітичний облік витрат підприємства, обґрунтовано пропозиції з їх удосконалення, досліджено відображення інформації про доходи та витрати у фінансовій звітності. Розкрито організаційні та методичні підходи до аналізу та аудиту доходів і витрат. Проаналізовано доходи, витрати та фінансові результати, оцінено рентабельність діяльності підприємства.

Ключові слова: доходи, витрати, облік, аналіз, аудит, прибуток, операційна діяльність.

ANNOTATION

Rybak Kh. V. Income and expenses in the system of accounting, analysis and audit (LLC ABA «ASTRA» as a case study). – Manuscript.

Speciality 071 – Accounting and taxation. – Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University. – Ternopil, 2019.

This thesis is devoted to theoretical substantiations and development of practical recommendations in relation to the improvement of organizational and methodical principles of accounting, analysis and audit of revenues and expenses.

The investigational economic essence of concepts «revenue» and «expenses», its determinations are analyzed, systematization of definition is systematized and the author's version is formulated. The classification of profits and expenses is improved. The normative and legal approaches to accounting for revenues and expenses are studied and summarized. The methodological bases of accounting of revenues and synthetic and analytical accounting of expenses of activity of the enterprise is systematized, proposals for its improvement are substantiated, and reflection of information on incomes and expenses in the financial statements is investigated. The organizational and methodological approaches to the analysis and audit of revenues and expenses are disclosed. The revenues, expenses and financial results are analyzed, profitability of the enterprise is estimated.

Keywords: revenues, expenses, accounting, analysis, audit, income, operating activity.